

Asia: VN/20721/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)

-

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiittisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

-

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

-

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

-

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Teatteritaiteilijat työskentelevät suurimmaksi osaksi lyhyissä, määräaikaissa työsuhteissa, ja tekevät niin paljon kaikkia alaansa liippaavia töitä kuin voivat. Työssäoloehdon pidentäminen heikentää teatterityön tekijöiden henkilökohtaista taloutta, mutta ei paranna työllistymistä tai kohenna tuloja, sillä työttömyysturvasta leikkaaminen ei muuta alan rakenteita tai luo lisää työtä. Ansiopäiväraha ei saisi pienentyä siksi, että tehdään osa-aikaista työtä tai lyhytkestoista projektityötä. Teatteritaiteilijoiden työnkuvat ja työn määrät saattavat vaihdella kuukaudesta toiseen. Ehdotettu muutos madaltaisi taiteilijan tulotasoa, ja heikentäisi työn vastaanottamisen kannattavuutta.

Kaikki lakiluonnoksessa esitetyt muutokset heikentävät teatterityön tekijöiden mahdollisuuksia työllistyä, kun lyhytkestoisen työn tekeminen leikkaa tuista, ja katkaisee työttömyysjakson. Työnhakuvelvoitteen muutokset eivät synnytä lisää työpaikkoja eivätkä työtilaisuuksia, sillä teatterialalla työtä haetaan kontaktoimalla tuotantotahoja, ja pienessä maassa on järkevää panostaa enemmän yhteydenottojen laatuun kuin määrään. Esimerkiksi freelance-ohjaajan ja -dramaturgin työllistyminen tapahtuu neuvotellen työsopimuksista useiden vuosien päähän, nyt suunnitellaan ohjelmistoja, tehdään tilauksia vuosille 2025-27.

Pahimmillaan esitys toteutuessaan saattaisi aiheuttaa alanvaihdon tai maastamuuton aallon. Tämä olisi katastrofi laadukkaalle kotimaiselle teatteritaiteelle, joka elinkeinona ja alana tuottaa merkittävästi hyvinvointia ja taloudellisesti mitattavaa arvoa Suomelle. Yksinhuoltajien aseman heikennys lapsikorotusten poistumisen muodossa, maahanmuuttajien työnhakuvelvoitteesta poistettava vapautus kielen opiskelun perusteella ja todetun työkyvyttömyyden huomiotta jättäminen työnhakuvelvoitteen täyttymistä arvioitaessa ovat heikennyksiä taidekentän elinvoimaisuuteen ja työnhakijoiden yhdenvertaisuuteen. Tämä uudistus tulee toteutuessaan koettelemaan koronakriisistä vieläkin toipuvaa kulttuurin freelancerkenttää.

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallitus tulee kiinnittämään erityistä huomiota freelancereiden asemaan. Nyt tämä hallituksen esitys on hallitusohjelma kirjauksen vastainen. Perustuslain 19 §:ssä turvatut sosiaaliset oikeudet eivät freelancereilla aina toteudu.

Virkkunen Ville
Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry